

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előzetési árak: Helyben és postán külföldre... Egy évre 10 ft. — két évre 18 ft. — három évre 24 ft. —

Hirdetési díj: Őrhasábas példányokért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint minden más irattal... Helyi díj: minden példánytól külön 20 kr.

Debreczen, ápril 25. Sokszor, nagyon sokszor hallottuk már az anyamagasszony féle hazai politikuskoktól megfélemlítő eszközül felhasználható azon nagyon is elkopott szót, hogy Magyarország területét lakó népesorok között csak hat millió a magyar, a többi idegen nyelvű, nemzetiségű zagyvalék, mely az ő bücsű észjárásuk szerint rémitő veszedéllyel fenyegeti a magyart, ha t. i. a magyar valamely tekintetben életjelet kezd adni magáról. Szerintük nagy megalapítással a kezükbe kellene esendes elmékedésben szendergőnek a magyarok, hogy az ő körülvevő ellenséges elnök által fel ne emésztessék.

Most legközelebb is volt alkalmunk hallani egy minden ároni szónok ajkairól az effle keneteltjes igéket, melyeket azon ezébből hangzottatott a jámbor köcslyparti politikai legközelebbi meggyőzésén, hogy híveket szeressen a megve termében a Pestmegye felirata egyszerű tudomásul vételének keresztülvitelére, mert hát ellenkezé esetben eljön a rácz, horvát, illir, szerb, tót, orosz sat. és megesezi mind a hat millió magyart s azok közt Hajdumegyének kerdlenesült szónokait is.

Igaz ugyan, hogy ha az ő statisztikai számításai szerint, mint egy bezsákra érintésre, egy pillanat alatt talpra állana az a kilencz millió nem magyar, hát szám szerint sokkal többen lennének mint mi, és gazzára valóban nagyobb számjegy lenne, mint a hat millió magyarok, még sem szállaná meg szívünket a félelem madara, mert hiszen nem lennének talán valami nagyon ismeretlenek, amennyiben volt bő alkalmunk Magyarország nevezett testvérlakóinak hátán ismételt ízekben igen keményen kipróbálni a dolmánt, még pedig oly időben, midőn a magyar mintegy elvitt szokva a katonai tempóktól, és oly körülmények között, midőn velük a magyar faj megterjedése maga az akkori legfőbb hatalom szűvekezett.

Minek erősíténeink példákkal állításaink igazságát, mikor még nagyon sokan élnek, kik arra visszacélkeznek, és még — hálá az égnek, — vagyunk egyenlőhanyan, kik segítettünk csinálni azon időknél történelmet. Magyarország magyar népe, ha az említettekől megámalatának, még akkor sem rettenne meg nagyon, hogyha északról koronás armány lenne a lázadóknak szövetségében. Az ilyen fajta ellenségétől, csak az árnyéktól is reszkető gyávaság és a nagymami szoknyába bujtatót férfiaság hűtőzik csak.

Ne ott keressétek Magyarországot ellenségeit, a hol azt gyászbeszélétek után ítélté, rejleni vélitek. Magyarországnak legyőzhetetlen ellensége, önfeinban találhatik. Mi csak azon esudálkozunk, hogy ha a mostani körülmények szomorú pártól, ugy esendescen találkoznak egymással az utczán, hogy nem pirul földig egyik a másiknak látására, mondván: ime ez egy honkucpez.

Nvavalyások! hát melyik betolakodott idegen ellenség forgatta egy ki az országot törvényes jogaiból, mint az u. n. nemzeti kormány?

Avagy a német Bach fiúkjája fundl-e ki olyan sokféle nemet az adónak, tudta-e azt oly pokoli módon beerősza-

kolni, mint a csontdóbból való esont, és vérdóbból való vér-miniszter. Valjon az ellenség fégyveres kézzel és vének ontásával kiudott-e zsákmányolni 300 éven keresztül annyi elnyert és hasznat az idegen számára, mint saját kormányól, őh nemzetem!

Jóillatú hazugsággal és aranyos ámitással olyan osztrák tartományá még senki sem bírta lecsószkolni Magyarországot, mint a Tisza kormány?

Nines, nem volt, és nem is lesz a föld kereségén több oly parlament, mint ilyen a mostani, mintha többségének kebeléből valami láthatatlan kéz kiszagatta volna a szívet, oly érzékteleül szavaztatta meg urának egy intésre hazájának vesztét, fokozatos sülyyedését, semmi szóra, semmi biztatásra nem terem számunkra keblében egy virág, egy nemesezrelem.

Avagy lehetne e annál csufosabban areul csapdosni egy nemzetet, mi hallatlan a népek történetében, s mi a napokban rut ravaszsgal hajtatott végre, midőn a török nemzet nagylelkű szultánja Mátvás királyunk könyvtárának a török által őrizett drága ereklyéit szárny segéde által, mint barátságának ragyogó jelét küldte a magyar nemzetnek, hát a reszkető, és árnyéktól is féltő diplomácia Bécsbe utalta Tahir bég, hogy rakja le t. i. Bécsben a magyar nemzet számára küldött ajándékot. Megfőszották a magyar nemzetet, azon keletről hozott nemes hajlandóságától, hogy vendégszeretetének esattanós jeleivel vegye körül azt a követet, mely egy nemzetet képvisel, mely nemzetet a magyar már az istenség láthatlan újjaival fonta meg a testvér szeretet azon lánvét, melyet többé semmi potentát szél nem téphet.

Eredj haza jó Tahir bég, és beszéld el otthon, hogy a multkor az egész Magyarország látatok az arany szarv regényes táján azon 15 jufuban, kiknek kalpagjuk bokrétaival akkor oly esáhosan jászott az a syrokkó levantes. — Beszéld el, hogy Magyarország Bécsbe plántáltatott, s azt a híres beplántálót még ma is utjogva táncolja körül egy nagy magyar mákonyos tömeg, mely tömeget vésszes mámorából, tán az isten sem képes többé felébreszteni!

De hát még is azt is mond el halak, mint az esti szellő, hogy mint egy szerelmes esendes sobajtása, hogy, a fen-tebbit csak a küllátszát hazudja, a nemzet, a jó nemzet szívének kellő közepébe, vagytyok beplántálva, s ha nem sokára kitör hazátok felett a hare fergetege, mi egyenként és együttesen Allahhoz fogunk könyörögni, hogy a nagy viadalban tegye fegyvereiteket élessé, és szuronyaitok hegyét ellenállhatlanná, Allah emanet ol!

Ha a magyar nemzet ezt az ellenséget, melyhez önfein szolgáltatják a contingenst, össetartás és észretérés által le nem küzdi, menthetetlenül el van vesztve, mert enkezével gyilkolja meg magát. — A czár manifestuma a „J. de St. Petersburg” tegnap számban lett közzé téve. A manifestum veleje azon nyilatkozatban fekszik, hogy immár a jegyzőkönyv elvetése s a porta makedonokadása Európa jogos követelésének elfogadása tárgyában, meghozták Oroszországra nevezte az önálló eselekvés pillanatát.

„Gyermek ez a te dolgod, mondá az elnöknek nyugodtan, míg a kereskedelmi tanácsos névtelen borzalommal riadt vissza. „Emlékezhetes róla, hogy senki sem kényszerített, sem rá nem beszélt, hogy fejed a láncok közé helyezed. „Az nagyon jól tudom, nagymama; azt is tudom, hogy sokkal szivesebben vettél volna, ha a testileg és vagyoniilag tönkrement Stetten kamarás neje lettem volna. Epen úgy megengedem azt, hogy rém egy embernek sem volt befolyása és nem hagyám magam vezettetni, mivel legjobban kell tudnom, mi használ nekem.”

„Ettől nem is foszt meg senki,” mondá a nagymama elökelő lidésgéggel. „Csak egyet gondolj meg, határozott ellenled lennék, ha e dolog a feltűnéséggel végződök. Remélem, eről ömersz. Inkább eltűrnő a benső egyenlenséget, mint a kiható családi botrányt. — Együtt éltek veletek, és szívesen átválttam a ház képvislést; de ezért követeltem a feltűnő tiszteletet állásom és nevem iránt. Nem akarom, hogy a társaságokban felülünk suttogjanak és sziszegjenek.

A kereskedelmi tanácsos hittel len megfordult. Egy le nem függönyözött ablakhoz lépett és kibámult a sötét éjbe. A szél, mely lassankint világra emelkedett, rázkodva sárvolt től az ablakablak előtt és a lángvörös esikokban, miket a másik szoba lámpái egyenesen és folytonosan a szélzárta bokrokra vetettek a vérsere festődött hólyainak örüiten örvényezve kanyarogtak, mint az ő fejében a kínzó gondolatok. Előtt kiűzött önmagával, valjon ne közölje-e Flórával az eseményt líven az igazsághoz? — de most már tudta, hogy épen ő ellenében nem szabad ajkára egy hangnak sem jönni, ha csak azt nem akarta, hogy az elnöknek „a társaságban leendő suttogás és sziszegés” miatt — töle elszakadjon; be kellett önmagának vallania, hogy e becsavagyó szép leány tikká kikiáltotta a világnak, kevéssé szerelemből, mint inkább azért, hogy elfordítsa magától a látszatot, mintha ő szíve,

— Az angol alsóházban Bourke közötté Mansfieldnek egy bukaresti táviratát, mely jelenti, hogy egy kis orosz hadesapát hétfőn Bukarestbe érkezett.

— Az „Independance”-nak jelenik Párisból 23-ról: Orlov herceg delután megkapta a körjegyzéket rögtön Decezeshez ment és közölte vele. Az orosz hadüzenet holnap jön.

Egyrül-másról. B-Ujváros, 21 ápril 1877. Szerkesztő ur!

Siettem, hogy el ne maradjak tudósítással április haváról. Ez a hónap a bolondok hónapja, meglásuk mi minden történt benne, előrebozsatom nem szőlök sem az országgyűlés viselt dolgairol, sem a Tisz. osit! — sem a min. piszt! uram becsőd meg bíniöm be jól esik, hogy tuliettem rajtok, nem szőlök még ezekről sem, maradok helyben mint Gyöngyös.

Legédekesebb lévén most az időjárás — erre most ráillik a kültő ama magasztos eszméje, melyik költő komponálta nem tudom, de becsületére volna bár mének is) Télien mindig hideg van. Nyáron mindig meleg van. Mindig esik az eső. Soha sinesen jó idő! —

A sár, szel eszembe juttatják a hajdani híres comikus s Nestorót a ki a színpadon Bécsben rendezen improvizálni szokván, az ilyen lueskos széles időt nagyon találósan hasonlított valamihez, persze bedutyizták érte, — de azért ma is elmondják a jó bécsiek a találó hasonlatot, ha ilyen lueskos, poeok, széles idő jár a észsári birodalom fővárosába.

B-Ujváros még messze áll a birodalmi fővárosságtól, dacára annak, hogy sár is van benne takaros, szél is fúj benne olyan, hogy bármely bolond jukból se különb, még Bécsset sem véve ki, s az egészben csak az a küllemtelenség van meg, hogy az embernek, (kivált ha maga van rá kényszerülve) terhére esik a eszimat, nadrágot, — megdörgölmi a sártól.

Igazán az egész tél oly unalmas, oly simplex volt, hogy az ember agyba-főbe utalta magát, és formaszertint út némely emberen az életunság annyira erőt vett, hogy miatta megölte magát.

Alig néhány hete egy szegény esizmadia ínas, mint egy 10—11 éves neki busnya, a lábsziját nyakába kavaritá, egy felkaszottta magát a bornyú doka, mintha könyvből tanulta volna. Kevés idő múlva megint halljuk, hogy egy másik esizmadia szinto istrángot hurkolt a nyakára, s ez is a gerendán akadt bálnatába, ily hasznos tagjai a társadalmi életnek, és pláne párjával közt által, statárium nélkül, hogy kimultak: valóban megrendült az emberi kebel, — erre is el lehet énekelni ama keserű nóát

Szerencsétlen az az anya Kinek fia esizmadia; — Mert nem tudja mely órába Ful be a eszirtes táltá.

Na kérem egyebébránt ez az utolsó két sor a mondott katasztrófára nem illik, s ha ezen komoly kérdés lélektani analysis alá vétetnék a megzavarodott lélekek logicitáságtól tüntető az észlelő előbe, a mennyiben részünkről is kompetensebb halál nem lett volna az, ha csakugyan a eszirtes táltal esreltetett volna fel, az az ordináre, és csak a gonoszítévek részére kompetens eszköz az „istráng” azonban ez már a gusztus kérdése, s vizüni felette késő. Mostanában többen is tetek itt városunkban ily aerobiatikai műveletek, és fényes sikerrel, s behizonyították azt, hogy sok embernek nem egyebébe való a feje mint arra, hogy hurokba akadjon, mely sokan vannak pedig, kik e competens operatória megérték és még sem bírnak hurokra jutni! (Folyt. köv.)

A háboru. A sorsnak vaskozétkája írja „P. N.” háborura fordult. Az orosz Janus, ki eddig oly csalárd játékokat játszott ketős arczával, kinyitotta templomát s igazat adott azoknak, kik régóta tudták, a béke-arcz csak áleza volt.

A diplomácia a háborúnak engedte át a tért. Tegnap delután Kiseneuwen kimondott a döntő szó. Az orosz czár hadi manifestuma az orosz főhadiszálláson felolvastott. A békeszerető czár ma tartja hadiszemléjét az orosz deli hadsereg fölött, s e hadsereg valószínűleg holnap kezdi a bevonulást Romániába.

A háboru tanyleg kezdetét vette. A konstantinápolyi orosz ügyvivő tegnap este elhagyta a török fővárost. A porta somatiót intézett Romániához. A török hajhad a fekete tengeren foglal állást. Odessa tenger-melléki házából, az orosz kormány parancsa folytán kiköltözött minden lakó, s a török fővezér Nelidoff orosz ügyvivő hadi nyilatkozatával kezében a Dunát átélőni készül. Maga a török szultán meg el dunai hadseregéhez, hogy észsári és kalifai tekintélyvel buzdítsa élet-halál harcra a proféta bátor katonáit.

Ez a helyzet képe. Tegyük még hozzá, hogy monarchiánk részéről is megindulni látszik az ació. Mint reggeli lapunk jelenti, Albrecht főherceg elutazott Estékre, hol az öszipontotit figyelő hadosztály főhadiszállása van.

A legközelebbi napok kétségteleül meghozzák a Dunánál az első tüzközés híreit. A porta categoricus választ kér Romániától azon felhívására vonatkozólag, hogy Románia, a párisi béke értelmében, a török csapatokkal egyensúlyt gátolja meg az oroszok bevonulását saját területére. A román kormány válaszára nem lehetünk kétségben. Románia, mint a „Pol. Corr.” egy legújabb bukaresti távirata jelenti, teljesen Oroszország karjaiba vette magát, minek bizonyítékát képezi azon tény, hogy a romániai kormány újabban huszonöt zászlóaljat küldött Krajován át Kalafatba, hol már a mult hét elején egy hateres főből álló csapat volt öszipontostiva. E haderő hívatása nem más, mint hogy megakadályozza Kalafat elfoglalását, melyet a törökök hatalmukba akarnak keríteni. Sőt állítják, hogy néhány nap múlva egy orosz csapat is eljut Kalafat közelébe, hogy a romániai csapatokat támogassa.

Egyébként a romániai kormány megteszi azon nem épen valószínűtlen esletőségre is az intézkedéseket, ha a törökök elvernek a kalafati hadsereget.

Már utra kézen áll a fejedelmi irattár, melyet ugy látszik, a románaiaknak nagyokuk van a törökök fölténi, s Tergovistibe szállítatik, hova esetleg a fejedelem és a kormány is menekülni szándékoznak.

Törökország, mint a legújabb hírek mutatják, a lehető leglátványosabban lép tel. Az európai nagyhatalmak saját sorsára bíznán a portát, s a porta e helyzetet lehetőleg felhasználni igyekszik.

Más oldalról azonban nem hiányoznak hangok, melyek az Anglia által megrendelt nagymérvű vásárlásokra, s a Máltában felhalmozott nagymérvű hadi és élelmi szerekre figyelmeztetnek, melyek hír szerint teljesen elégségesek arra, hogy három hadtestet hosszabb ideig fentartsanak. Egyébként maguk az oroszok is igen hosszú hadjáratra készülnek s az oroszok különösen Asziába ninesenek megelégedve a dolgok fejlődésével. Az egyetlen körülmény vizsgálatja öket, hogy az ázsiai hadsereg baltary Perziára támaszkodhatik, mely esetleg karöltve fog eljárni Oroszországgal a török ellen. Mint mondják, a perzsa szövetség ára a kalifátus elnyerése, melyre nézve Oroszország teljes támogatását ígérte meg.

A házi-gazdászati érdekében. Múltán a tojás részint mint mindennapi ételmi czik a háztartásban és szakácságban majdnem nélkülözhetetlen is, semmiféle potszer által nem helyettesíthető elsőrendű tápanyag; részint pedig mert mint különféle ipari czélokra szükséges, az év minden szakában, különösen télen jó kelendőségű áru czikk, (kivált az apróbb földmívelői gazdaságokban) egy meg nem vetendő jóvedelmi forrást képez; méltán megérdemli, hogy a házi-gazdászati, mint nem különben talán a rántotta és tojás-lepény (conlette) kedvelői érdekében is, véle kissé behatóbban foglalkozunk. Az itt jelzett és semmiképen nem kicsinylendő culinárius gastronomicus industrialis tekintetek ráindítottak tehát, hogy a „Debreczen” ezen minden életrevaló, eszmét felkaroló, és a közpolgárság érdeke előmozdítását czélzó nép és napilap révén, ez alkalommal egyelőre a

tojás eltartására való biztos ék igen könnyű módját, a köztudomásn átadjam, mely ugyanis mindössze csak annyi ből áll: hogy a tojást lenolajjal be kell kenni. — Az olaj a tojás héjja megszáradván finom réteget képez, mely mind a tojás nedve kiparólgását, mind a külvegő behatását — mely két ok a tojás megromlását előidéz — megakadályozza.

Ezen tárgyban tört tüzetes kísérletek a következő érdekes eredményekre vezettek; ugyanint: tíz tojás lenolajjal, tíz mákolajjal gyengén újjal bekenetett, keud pedig be nem olajoztatott. Mind a 22 tojás vékony homok rétegen egy el lett helyeztetve, hogy egymást nem érte. Három és hat havonként megmérlegeltettek és felnyitattak. A be nem olajozott tojások sulykából három hol alatt 11 hat hol alatt 18 száztól vészettek, a feltörésnél félig üres és megromlottak a találatuk: — a mákolajjal bekenetett, három hol alatt 3, hat hol alatt 4 1/2 száztól vészettek sulykából, a feltörésnél teli és szagata n o k valának; míg a lenolajjal kezelt tojások három hol alatt csak 2, hat hol alatt csak 3 száztól vészettek sulykából, a feltörésnél teli és akár e s a k egészen friss tojás szagának találatuk. — A lenolaj tehát ezek szerint minden másnak előbe teendő.

Debreczen, 1877. ápril hó második felében. Weisz Gyula, specialista orvos.

A MAGYAR FŐVÁROSBÓL. Az orsz. magy. képzőművészeti társulat ápr. hó 29-én d. e. 10 órakor az akadémia-palotában közgyűlést tart. Panier Frigyes 8 éve itelt rab az ítélet kihirdetése után dühét fékezni nem bírván egyik ör fegyverét megragadta, s addig el nem ereszté míg a börtönre oldalszuronyával kezét fúni nem kezdé. Panier keményen megvasaltatott. A corvinakát mint a kormány lapok írják br. Wenckheim egy magas rangú tisztviselővel küldött Pestre s a vasuti indóháznál az egyet. rektor veszi át. Szokoly Viktor irótarunk édes anyja e hó 19-én élete 75-dik évében elhunyt.

VIDEK. — „Debreczen” levelezés — S ámszon 1877. apr. 19. T. szerkesztő ur!

A „Debreczeni Ellenőr” f. hó 17-iki számának „Napi hírek” rovatában a következő közlemény áll: „Pörül jött előzető gyűjtő” Bösözmenyi Karoly nevű eperjesi jogász „Kebehangok” című művére a sikeres nagyobb biztosítás szempontjából személyesen látván az előzőtök táborzásához; ily feltérelssel tegnapelőtt Sámsonba érkezett, hol azonban a községi „főjegyző”-nél a kebehangok süket félékre akadtak, mert a szegény jogászt elesipette és per schab Debreczen városába, a veres torony irányában unak indította, hova vasárnap éjjel érkezett meg s meg szeresére az ártatlan szerző elkerültette a börtönben halást, mivel a főkáptányt hivatalában fentálta, ki aztán a kísértet alól őt azonnal szabad lábba helyezte. A „Kebehangok” szerzője természetesen egy kissé vastagabb és kevésbé szelid hangokot adott nyilvánulást a vele érzeteket lidomtalan eljárás telett.”

E közleményből aztán nem lehet más a tanúság, mint, hogy a sámsoni főjegyző ur, vagy csak per passio, hivatala hatás köré nem ismerve, tapintatlanságból üzött iróat ama Bösözmenyi Karolykn hibásan nevezett egyéneket: szóval hogy a sámsoni főjegyző ur bakot lött; de ha én a „Debreczeni Ellenőr”-ben közölt kivonathoz a részleteket hozzá teszem egészen más lesz a tanúság. Legyen szabad annál fogva az egész eseményt részletesen elmondanom. Az elmult szombaton, tehát f. hó 14-én délelőtt IX óra tájban egy 24-25 évesnek látszó, jól öltözött úri egyen érkezett községünkbe el látogatott a jelesebb úri családokhoz s mindentit adott egy-egy név jegyet, melyen ez áll: „Bösözmenyi Albert úr.” Az egyik helyen azt mondta: eperjesi végzett jogász, a másik helyen, hogy debreczeni II-od éves jogász, s harmadik helyen hogy magántanuló, s hogy neki épen most

illetleg esze szerint választván, meg is esalódhatott. Ezalatt Henriette a kis torzalaku leány gyunos és haragos szemekkel nagyjánnya előtt állott.

„Tehát csak az emberek felesége iránti tekintetből akartod, hogy testvérem reddetetlenül meneküljön ezen dologból? Ezzel ugyan oleso meg szabadul. Te megfontolás nélkül felmentetted őt, ha a hitszegésre egy esnos se lyeem köpenyt tud függeszteni. Egyébiránt láрма miatt nem kell oly érzékenykedned lenned nagymama — a ternekekben kell émi, mint mi, hogy a társaság egy van néhány nagy bűnösrel, mint a régi porcelánnal, meunél többször van megtagasztva, annál keresetebb. „Már meg kell kérnelek Henriette, hogy az este többi részét szabadban töltsd el,” megelégedt igen komolyan az elnöknek. Ez elke-seredett hanguliban nem engedhetem meg a terembei visszatérteket. (Folyt. köv.)

Advertisement for 'Ház' (House) and 'Lak' (Apartment) with details on location and price. 'Ház' section: 'Ház' (House) - 1877. sz. a. egy kis... 'Lak' section: 'Lak' (Apartment) - 1877. sz. a. egy kis...

Advertisement for 'A „DEBRECZENI” TÁRSASÁGA' (The Debreczen Society) and 'A kereskedelmi tanácsos háza' (The Commercial Councilor's House). 'A „DEBRECZENI” TÁRSASÁGA' - A kereskedelmi tanácsos háza. 'A kereskedelmi tanácsos háza' - A kereskedelmi tanácsos háza.

